Olhavan koulun lakkauttaminen

Kannanotot

27.9.2023

Kannanotto esitykseen Olhavan koulun lakkauttamisesta

Olhavan koulun lakkauttamisprosessi jatkuu entistä tiiviimpänä. On annettu ymmärtää, että viimeisin kuulemistilaisuus olisi mennyt inttelyksi kyläläisten kanssa. Ikävä asia ja se laittaa kyllä kovasti pohtimaan, mikä on viranhaltijan rooli ja tehtävä? Ja mikä tehtävä ja rooli onkaan kuntalaisten valitsemalla luottamushenkilöllä päätöksenteossa? Toivon todella, että asiaan perehdytään huolella ja kehittäen. Mikä olisi parasta Olhavalle ja samalla koko kunnalle? Noudatetaan Iin kunnan strategisia tavoitteita kehittäen koko kuntaa. Järjestetään lakisääteisiä palveluja, jotta ne ovat saavutettavissa ja helpottavat oikeasti ruuhkavuosien arkea aikuisten ja lasten elämässä. Lapset ovat arvokkainta, mitä meillä on. Ei pilattaisi lasten tulevaisuutta niin, että joutuisimme maksamaan jälkeenpäin kalliisti tekemistämme virhearvioista päätöksen teossa.

Tavoitellaan kunnan väestökasvua uusitun strategian mukaisesti 15 000 ja saadaan lapsiperheitä asumaan ympäri kuntaa ja samalla vauhdittaisimme yritysten määrän kasvua kunnassamme. Aiemmin päätettiin koulun lakkauttamisesta euron kuvat silmissä reilu 300 000 tuhannen euron säästöistä ja miten tässä sitten kävikään. Kävi niin, että Olhavasta ja samalla koko kunnasta muutti 17 asukasta, 5 lapsiperhettä ja kaksi yritystä pois. Menetys on koko kunnalle iso ja samalla sulivat puheet ja arviot oletetuista säästöistä, kun yksi vireä kylä päätettiin näivettää shokeeraavalla tavalla.

Hyväkuntoinen ja hyvällä paikalla oleva kyläkoulu on nyt tyhjillään lukuun ottamatta kyläläisten ja satunnaistesti muiden kuntalaisten käyttämää liikuntasalia ja kunnan omia tilaisuuksia. Kiinteistökulut juoksevat edelleen. Lapsille kuljetetaan edelleen ateriat – nyt Kuivaniemeen. Samat opettajat opettavat nyt Kuivaniemessä. Taksimatkat ja odotusajat säällä kuin säällä vaarallisen 4 tien varrella kasvoivat niin pituudeltaan kuin kustannuksiltaankin. Puolessa vuodessa kuljetuskustannuksia on tullut viimeisimmän kunnan oman tarkastuksen mukaan lisää 11 000 eur eli 22 000 euroa vuodessa. Kustannussäästöä on kunnan viimeisimmän tarkistuksen mukaan tullut siis yhteensä 105 000 (sisältää arvion ateria- ja tilapalvelun kuluista n 35 000 eur). Jos tätä verrataan poismuuttaneiden mukana menetettyihin valtionosuuksiin, verotuloihin yms., niin lopputulema on päinvastainen eli menetykset rahallisesti ovat suuremmat kuin oletetut säästöt, puhumattakaan imagotappiosta.

Useissa tiedotusvälineissä (esim. Yle, Kaleva, Mtv uutiset, Suomen Kylät ry, Kuntalehti, Sisä-Suomen lehti jne.) on uutisoitu (2023) viime aikoina siitä, että pienten koulujen lakkautukset eivät tuo säästöjä kuntiin/kaupunkeihin vaan päinvastoin. Tilastot ovat mielestäni sen hetkinen ja stabiilitila, jolloin tilasto laaditaan ja vasta siitä alkaa kehitys suuntaan tai toiseen. Olhavan kohdalla katsottiin, että lapsimäärä vähenee vähenemistään eikä uusia tule.

Maarit Tihinen esitti taulukossaan, että lapsiluku väheni ainoastaan kunnan omien päätösten seurauksena. Olhavaan on muuttanut jokunen perhe lisää ja näiden lasten (poismuuttaneet ja tulleet) yhteismäärä olisi nyt yli 30. Olhavan koulun lakkauttamispäätös hylättiin oikeudessa virheellisten menettelytapojen (ei kuunneltu oppilaita eikä kuntalaisia) seurauksena. Kaikki muu jätettiin tutkimatta. Nyt, kun ollaan jälleen lähtökuopissa, olisi mahdollisuus oikeasti miettiä yhdessä, miten minimalisoisimme vahingot ja saataisiin kylä jälleen kehittymään ja kunnan imagoa nostatettua myös Olhavan avulla. Yksikään kylä ei pyöri kokonaan vapaaehtoisvoimin, kyllä siihen tarvitaan kunnan panosta ja tahtotilaa ilman kylien välistä kilpailua tai suosimista. Olhava on oikeastaan jo kantanut kortensa kekoon.

Alueen toiminnassa olevat tuulimyllyt ovat jo nyt tuottaneet kunnalle satojen tuhansien eurojen rakennuslupamaksut ja kiinteistöverot. Iin kunta on yksi niistä neljästä kunnasta, jotka ovat saaneet yli miljoonan tulot tuulivoimasta eli Olhavan ja Kuivaniemen myllyistä vuonna 2020 (Kuntalehti 10.2.2021). Mikäli loput kaavoitetut alueet rakennetaan, puhutaan vähintään 1,5 miljoonasta Olhavan osalta. On aika noloa ja suorastaan häpeä, että tämä ei riitä yhden kyläkoulun ylläpitoon. Tuloja tulee kohdistaa alueelle, jossa on myös haitat. Näinhän me kunnassa on lausuttu voimaloiden suhteen valtakunnallisesti. Koulun

tulisi alkaa jälleen Olhavassa ja realistisena tavoitteena on luokat 0-2 eli pienimmät lapset- Lapset saisivat aloittaa koulupolkunsa turvallisesti lähikoulussa jatkaen sieltä Kuivaniemen kouluun? Samalla poistuisivat ongelmat esikoululaisten kuljetuksista ja varhaiskasvatuksesta. Kunnan aiemman selvityksen ja arvion mukaan päiväkotikoulusta tulisi kunnalle myös 138 000 euron säästöt vuosittain. Suurempaa selvitystä asiasta ei tehty. Kuulemistilaisuudessa Sanni Höyhtyä toi esiin hyvän näkökulman oppilaiden siirrosta Kuivaniemen kouluun. Hän näki sen kertaluonteisena positiivisena asiana Kuivaniemen koululle ja siihen se sitten hyytyykin. Tämähän on aivan totta. Jos Olhavaan ei saada uusia lapsiperheitä, joille lähikoulu on tärkeä muuttopäätöstä tehtäessä, ei oppilaita tule täältä Kuivaniemen kouluun yhtään enempää vuosittain.

Voi olla myös niin, että mikäli Olhavan koulu lakkautetaan, vaihtuu vanhemmilla suunta muutoinkin. Paras asia tässä tiimellyksessä on ollut se, että kyläläiset ovat olleet todella yksituumaisia Olhavan koulun säilyttämisen puolesta. Asiaa ovat puolustaneet myös meidän upeat ”mökkiläiset”. Kyllä tänne kannattaa muuttaa – täällä välitetään toisistamme.

Olhavassa 26.9.2023 Helka Tapio

Lasten etu on kunnan etu

Olhavan koulun prosessi on ollut tuskallista seurattavaa alueella asuville lapsiperheille. Julkinen keskustelu ja palveluverkkosuunnitelma ovat keskittyneet rahallisten säästöjen etsimiseen ja oppilasmääriin. Lapset nähdään tuoleina, joita voi liikutella paikasta toiseen. Onko lapsi Iissä vain kuluerä, jonka lakisääteisten palveluiden järjestäminen tuntuu vaivalloiselta, rahaa vievältä ja virkamieskuntaa rasittavalta? Vai voitaisiinko lapsissa nähdä kunnan tulevaisuus ja lapsiperheet kunnan palveluiden isoimpina rahoittajina? Kunta saa lapsista valtionosuuksia nimenomaan sitä varten, että lakisääteiset tehtävät on mahdollista järjestää. Ehtona lainsäätäjä on linjannut, että kuntien on järjestettävä palvelut siten, että lapsen etu on toteutuksessa ensisijaisena. Ei siis siten, että se olisi palvelun järjestäjän tai opettajakunnan mielestä helpompaa, vaan siten, että pienen lapsen arki olisi sujuvaa ja turvallista. On järjetöntä väittää, että lähikoulun siirtäminen 20 km päähän olemassa olevasta, toimivasta koulusta olisi lapsen edun mukaista. Moista ei voi lähikouluksi enää hyvällä tahdollakaan nimittää.

Koko Suomen kattava tutkimustieto osoittaa, että nimenomaan harvaan asutun alueen keskeisellä sijainnilla oleva kyläkoulu on käytännössä välttämätön kylän elinvoimaisuudelle. Olhavan alueelta on aikanaan lopetettu kaksi kyläkoulua, mutta niillä ei ollut merkittävää romahduttavaa vaikutusta asukasluvulle, koska keskeisesti sijaitseva Olhavan koulu on ollut verrattain lähellä. Nyt täytyy muistaa, että Olhavan kylä on maantieteellisesti erittäin laaja. Yli-Olhavasta, jossa asuu 70 % Olhavan koulun ottoalueen oppilaista, tulee vähintään 10 km matka jo Olhavan koululle. Mittakaava koulumatkojen suhteen on siis täysin eri kuin missään muualla Iissä. Voi olla vaikea uskoa, että matka-ajat tällä hetkellä todella ovat 2-2,5 tuntia päivässä. Olisihan tuskallista myöntää, että jo tehdyillä päätöksillä, eli oppilaiden siirtämisellä Kuivaniemen koululle, on ollut tällaisia vaikutuksia. Kuitenkin on tosiasia, että esimerkiksi Yli-Olhavasta Kuivaniemen koululla esikouluaan käyvä lapsi käyttää koulumatkoihin kaksi tuntia päivittäin. Aamuisin koulumatkaan käytetty aika on 1 tunti 15 minuuttia ja iltapäivällä 45 minuuttia. On muistettava, että koulukyyditykset tulevat lähiaikoina kilpailutukseen kohonneen hintatason vuoksi.

Rahan säästäminen johtaa entistä tiukempaan reittien optimointiin, joka tulee pidentämään matka-aikoja entisestään. Huonoilla ajokeleillä 2,5 tuntia on jo viime talvena ylittynyt useita kertoja. Kuljetuskustannukset ovat jo nyt nousseet arviolta 22 000 euroa vuodessa. On järjetöntä käyttää rahaa lasten kuljettamiseen kauemmaksi, kun toimiva koulu sijaitsee lähellä. Yksinkertaisesti jo siitä syystä, että lasten päivittäiseen koulumatkaan käytetty aika tulisi täysin kohtuuttomaksi, on Olhavassa oltava toiminnassa oleva koulu. Kylän elinvoimaisuuden säilyttämiseksi se on välttämätöntä. Kaksivuotista

esikoulua ei voi järjestää ilman sitä. Rahallinen säästö koulun lopettamisesta on häviävän pieni, ja se sulaa lapsiperheiden muuttaessa toiseen kuntaan. Olhavan koulun avaaminen pienten lasten kouluna 0-2-luokille takaisi turvallisen lähikoulun edes alueen pienimmille lapsille. Yhteistyö päiväkodin kanssa olisi saumatonta ja esikoululaisten täydentävä varhaiskasvatus sujuisi vaivatta. Jatkossa isompien lasten kohdalla opetus tarjontaa voi tarvittaessa monipuolistaa käyttämällä hyväksi nykytekniikkaa ja etäyhteyksiä. Kylältä löytyy osaamista niin yrittäjyydessä, markkinoinnissa, 3D-suunnittelussa kuin robotiikassakin. Näitä voitaisiin hyödyntää opetuksessa. Yhdessä suunnittelemalla ja toteuttamalla on mahdollista tehdä Olhavan koulusta ainutlaatuinen vetonaula kunnan pohjoisosaan. Kaikki tarvittava infra on Olhavassa jo olemassa, nyt se pitäisi saada täysimääräisesti käyttöön. On ajateltava sitä, miten koulu saadaan täyteen lapsia, eikä sitä, miten loputkin saadaan muuttamaan kunnasta pois. Mallia voisi ottaa naapurikunnasta.

Simon kunta taittoi jo väestökatonsa ja haalii alueelle lapsiperheitä vauvarahalla ja merenrantatonteilla. Perämeren rannalla sijaitsevalle 20 hehtaarin Leuannokan alueelle on kaavoitettu 33 noin 3 000 neliön omakotitonttia. Rakennusoikeutta tonteilla on 300 neliötä. Hintataso on verrattain korkealla, 30 000-45 000 euroa. 33 tontista jo 14 on myyty. Kaavateiden ja kunnallistekniikan rakentaminen on alkanut ja työ valmistuu vuoden 2023 aikana. Vastaava alue Iissä löytyy Seljänperästä Olhavasta. Iin kunnalla tulee kiire, jos se meinaa kilpailla näistä lapsiperheistä Simon kanssa. Seljänperän alueella on merkittäviä etuja Leuannokan alueeseen verrattuna. Simon asukkaat käyttävät työssäkäyntialueenaan Kemi-Tornion talousaluetta, mutta Olhavasta on mahdollista kulkea myös Oulussa. Nelostien mittavien remonttien myötä työmatka kestää 45 minuuttia molempiin suuntiin, joka on täysin realistinen alueen asukkaiden näkökulmasta. Ehkäpä tonttien hinnoittelullakin saataisiin kilpailuetua Simoon nähden. Lisäksi tärkeimpänä valttina on Seljänperän alueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva toimiva, hyväkuntoinen, suorastaan idyllinen "vanhan ajan" kyläkoulu pienille lapsille, unohtamatta samassa pihapiirissä toimivaa päiväkotia. Nyt on lopetettava vitkuttelu ja ryhdyttävä kiireesti toimeen Seljänperän kaavan toimeenpanon suhteen! Kouluverkkoa voi tarkastella kokonaisuutena, jossa lapset nähdään liikuteltavina yksiköinä, jotka joko mahtuvat toiseen kouluun tai sitten eivät.

Ongelmana tässä tavassa on, että siinä jää kokonaan huomioimatta päätöksen vaikutus lapsen jokapäiväiseen elämään. Lisäksi unohdetaan koulun merkitys kylän elinvoimalle ja eikä huomioida, miten kylä pidetään houkuttelevana lapsiperheille. Tietysti me olhavalaiset katsomme asiaa meidän lastemme näkökulmasta. Täytyy kuitenkin muistaa, että laki velvoittaa päättäjiä tekemään samoin.

Yli-Olhavassa, Pekka ja Annika Ylitalo

KANNANOTTO OLHAVAN KOULUN LAKKAUTTAMISESTA

Ote Petteri Orpon hallituksen ohjelmasta: *“Mahdollisuudet hyvään elämään, sen rakentamiseen ja kannattavaan -yritystoimintaan maaseudulla edellyttävät toimia, jotka pohjautuvat alueiden vahvuuksiin ja ihmisten tarpeisiin. Hallitus näkee elinvoimaisen maaseudun elinehtona koko Suomen hyvinvoinnille.”*

Kurkistus Kuntaliiton hallitusohjelman tavoitteisiin toi esiin seuraavaa: 5.1 Kuntakentän moninaisuuden huomioimisen on oltava kuntapolitiikan ytimessä. Erilaiset kunnat tarvitsevat erilaisia, vaikuttavia toimenpiteitä. Harvaan asutun maaseudun elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä palveluverkon kehittämiseen tarvitaan uudenlaisia palveluntuotantotapoja. Niitä varten tarvitaan kokeiluja ja paikallisia kehittämistoimenpiteitä. Monipuolista yhteistyötä kuntien välillä ja muun muassa järjestöjen kanssa tulee edistää. ”Läheisyyden etu” tulee hyödyntää kehittämistyössä. 5.3 Niin sanotun älykkään sopeutumisen näkökulman edistäminen sekä esimerkiksi etätyön tuomat uudet mahdollisuudet on huomioitava. Monipaikkaisuuden lisääntyminen ja siihen liittyvä etätyön yleistyminen luovat uusia

edellytyksiä elinvoiman kehittämiseen myös maaseudulla. Monipaikkaisuutta koskevien tutkimushankkeiden ja kunnissa toteutettujen pilottien tuloksia tulee hyödyntää ja lisätä paikkariippumatonta rekrytointia. Tämä vuosikymmen on perusopetuksen kokeilujen aika. Kokeiluja tehdään myös etätyön näkökulmasta. Olhavan ottaminen kokeilukentäksi nostaisi niin Iin kuin Olhavan ihmisten tietoon uudesta näkökulmasta. Sijaintinsa vuoksi Olhava on ihanteellinen sekä opetuksen että etätyön kokeilujen näkökulmasta ja pilottikokeilut toisivat valtakunnallista huomiota. Koulun läheisyydessä sijaitsevat Seljänperä on sijainniltaan loistava lapsiperheitä ajatellen. Olhavan koulun lakkauttaminen tarkoittaa jokaisen Olhavan koulun oppilaan koulumatkan pidentymistä 18 km:llä. Ei hieman tai jonkin verran vaan 18 km. Se, että suurin osa Olhavan koulun oppilaista on koulukuljetuksen piirissä, ei tarkoita, että matkanlisäys on vähäpätöinen ja matkaa voidaan huoletta edelleen lisätä. Pitkien etäisyyksien kunnassa todellisuus on juuri sellainen kuin sen päätetään olevan. 35 km yhdensuuntainen koulumatka, myös esioppilaalla, ei ole pakko vaan päätös.

Perustuslaissa säädetty koulumatkaan käytettävä enimmäisaika on todellakin enimmäisaika, ei tavoiteaika. Sivistysjohtaja Tuomo Lukkarin mukaan kuljetusten optimointi mahdollistaa opetuksen parantamisen muissa asioissa. Näin yli-olhavalaisena vanhempana totean, että syyn täytyy olla todella painava, että se voittaa pidentyneen koulumatkan haitat. Koulumatkan pidentyminen ja koulumatkan ajallinen pituus, niin merkittäviä kuin ne ovatkin, ovat vain yksi asia kokonaisuudessa. Olhavan koulun lakkauttaminen tulee heikentämään lasten hyvinvointia, vaikeuttamaan perheiden arkea ja alueen kehittämistä ja lisäämään kuntalaisten eriarvoisuutta ja kahtiajakoa. Aikuisen työssäkäynti 35 km päähän on melko lailla eri asia kuin 35 km koulumatka bussissa. Ajallinen ero on moninkertainen, aikuisten hyväksi. Pitkä koulumatka heikentää lasten osallistumista harrastuksiin, liikkua ja urheilla ja jo pelkkä istuminen passivoi. Liikkumattomuus onkin kansallinen katastrofi. Liikkumattomuuden vuosittainen kustannus valtiotasolla on 3,2 miljardia euroa.

UKK-instituutin Liikkumattomuuden ja paikallaanolon laskurin mukaan Iin kunnassa nykytilanteessa arvion mukaan 76 % liikkuu liian vähän ja 83 % on liikaa paikallaan. Tällä liikkumattomuusasteella liikkumattomuuden kokonaiskustannukset (sis. terveyspalvelut, lääkitys, osa koti- ja laitoshoidon kustannuksista, työn tuottavuuden heikentyminen, työkyvyttömyyseläke, sairauspoissaolot, ennenaikaisten kuolemien seuraukset) ovat 2 764 000 € ja paikallaanolon 3 475 000 €. Jos liikkumattomuus vähenisi 67 %:iin olisi kustannusten muutos –251 000 € ja –670 000 €. Olympiakomitean tiedotteessa 16.3.2023 herätellään Suomen puolueita ja hallitusta tilanteen vakavuudelle. Samoin voisi herätellä kuntapäättäjiä. Komitean mukaan hyvinvointivaltiomme ei tule kestämään, jos suuntaa ei saada muutettua. Lisääntynyt liikkumattomuus uhkaa niin mielen hyvinvointia kuin tulevaisuuden työkykyä. Liikunnallisen elämäntavan perusta luodaan lapsuudessa ja nuoruudessa. Liikkumisen lisäämiseen käytetään merkittäviä summia ja koulupäiviin yritetään lisätä liikettä hankkeiden avulla. Jokainen enemmän liikkuva lapsi ja nuori on tärkeä osa tavoitetta. Tämän vuoksi onkin ristiriitaista, kuinka päättäjät ovat sangen kevyin perustein istuttamassa kokonaisen kylän lapsia ja nuoria koulumatkoilla entistä kauemmin. Lasten hyvinvointiin satsatut rahat maksavat itsensä nopeasti takaisin.

Koulun lakkauttamisen vaikutuksia tulisi tarkastella pitkällä aikavälillä, ei hetken säästöinä. Opetuksen jatkuminen Olhavan koulussa ei aiheuta haittaa tai vaaranna lasten sosiaalisia suhteita, mahdollisuuksia osallistua tai oppimispolkua, identiteetistä puhumattakaan. Koulun jatkuminen Olhavassa pikemminkin vahvistaa identiteettiä, erityisesti pienten lasten kohdalla. Esittelijän tekstissä todetaan: "Opetuksellisesti on todennettavissa, että liian pieni oppilasmäärä aiheuttaa haasteita monipuolisuudelle, oppilasryhmien muodostamiselle, sosiaalisuudelle, yhteistyömuodoille ja opetussuunnitelman toteuttamiselle.” Omasta mielestäni kaikki edellä mainitut on toteutettavissa toimivasti niin Olhavassa kuin Kuivaniemessä, kun on halua ja tahtoa. Olhavassa järjestetyissä tulevaisuusverstaissa, muissa tapaamisissa ja keskusteluissa kyläläiset ovat tuoneet esille innokkuutta järjestää kerhotoimintaa, mikäli opetus jatkuu Olhavan koululla.

Esille tuli myös runsaasti keinoja monipuolistaa opetusta yhteistyössä kyläläisten kanssa sekä digitalisaatiota hyödyntäen. Koulujen välistä yhteistyötä lisäämällä ja kehittämällä kasvaa lasten sosiaalinen verkosto ja se luo jatkossa osaltaan vahvan pohjan Olhavan ja Kuivaniemen väliselle yhteistyölle ja kunnan pohjoisosien kehittämistyölle. Ihan samalla tavalla kuin Iin keskustaajaman kehittämiseen käytetään resursseja, voidaan resursseja käyttää myös Olhavan ja Kuivaniemen kehittämiseen. Muuttivat uudet asukkaat, minne päin kuntaa vain, luulisi heidän olevan yhtä arvokas lisä asukaslukuun.

Aidon maaseudun houkuttelevuus voi yllättää, kun sille annetaan mahdollisuus. Koulujen säilyttäminen molemmissa kylissä on ehdoton asia kunnan pohjoisosan elinvoimalle. Mahdollinen tuleva 2-vuotinen esiopetus herättää myös paljon ajatuksia, myös sen onko sitä otettu koulun lakkauttamispohdinnoissa lainkaan huomioon. Käytännössä 2-vuotisen esiopetuksen toteutuminen tarkoittaa, että vanhemmat kuljettavat täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsevan esikoululaisen joko Iihin tai Kuivaniemeen päiväkotiin. Tai esikoululainen (jopa 4-vuotias), joka ei tarvitse varhaiskasvatusta, kulkee koulukuljetuksen kyydillä esiopetuspaikkaan vähintään 18 km, mutta useiden lasten kohdalla jopa 35 km optimoitujen kuljetusaikataulujen mukaisesti. Kotona työskentelevien ja etätyötä tekevien vanhempien näkökulmasta ensimmäinen vaihtoehto on sietämätön ja tarkoittaa pahimmillaan jopa 140 km päivittäistä ajoa päiväkodin ja kodin välillä. Jälkimmäinenkään vaihtoehto ei vanhemman sydäntä lämmitä. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu päättyy 2025, jonka jälkeen sen toteuttamisesta päätetään. Nyt ei ole aika lakkauttaa koulua, jolla 2- vuotisen esiopetuksen toteutuessa, on entistä suurempi vaikutus perheiden arjen sujumiseen ja yhä pienempien lasten hyvinvointiin.

Koska päivitetyssä Olhavan koulun työryhmän raportissa oli asiaan kuulumattomasti nostettu esiin Valtarin koulun perusparannus ja lisärakentaminen sekä täysin asiaan kuulumattomasti kunnanviraston ja kirjaston- ja kulttuuripalveluiden toimitilojen investointi- ja korjaustarpeet, voi siitäkin aiheesta muutaman sanan todeta. Haasteellisessa taloustilanteessa olisi syytä kriittisesti tarkastella ovatko ei-välttämättömät investoinnit, jotka eivät suoraan paranna kunnan vetovoimaa, esimerkiksi kunnanviraston rakentaminen, tarpeellisia vai olisiko syytä arvottaa pienten lasten palvelut korkeammalle? Kumpi painaa muuttoa harkitsevan näkökulmasta enemmän: uusi hohdokas kunnanvirasto vai pienten lasten koulu? Aikuisille suunnatut toimistotilat etätyön nosteessa vai lasten aito lähikoulu pitkien välimatkojen maaseudulla? Kunnanviraston rakentaminen voi odottaa parempia taloudellisia aikoja kunnan imagon siitä kärsimättä, mutta lasten lapsuus on tässä ja nyt. Arvovalinta. Jälleen kerran.

Tällä hetkellä Olhavan koulun opetusta on tarkoituksenmukaisinta jatkaa 0.-2. lk ja lisätä luokka-asteita oppilasluvun noustessa. Tätä varten koulua ei tarvitse lakkauttaa, vaan se voidaan muuttaa lautakunnan päätöksellä. Lautakunnan ei tule myöskään luopua päätösvallastaan asian suhteen sulauttamalla Olhavan koulu hallinnollisesti Kuivaniemen kouluun. Olhavan Tenavatupaa ja koulua ei myöskään tule yhdistää saman katon alle ja luopua Tenavatuvan rakennuksesta.

Alla oleva taulukko on päivitetystä Olhavan koulun työryhmän raportista. Seuraavan neljän vuoden aikana oppilaskehitys on jo nykyisellä asukasmäärällä nouseva. Ja kuten sivistysjohtaja Lukkari Olhavan koulun tiedotustilaisuudessa 20.9. totesi, on Olhavan koulun oppilasmäärä pysynyt varsin tasaisena vuosien aikana. On siis odotettavissa, että oppilasmäärä lähtee kasvuun alueen aktiivisen kehittämisen ja markkinoinnin myötä. Tämä tietysti edellyttää Olhavan koulun avaamista opetukselle.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut
Olhavan koulun työryhmä

Seuraavassa taulukossa on 4.4.23 päivitetty oppilastilasto (kunnassa asuvat oppilaat):

OLHAVAN KOULU (6.lk siirretty jo aiemmin Kuivaniemen kouluun)

lk	**2023-24**	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
1	**3**	5	4	2	4	3	4
2	**1**	3	5	4	2	4	3
3	**2**	1	3	5	4	2	4
4	**3**	2	1	3	5	4	2
5	**1**	3	2	1	3	5	4
6	-	-	-	-	-	-	-
Yht.	**10**	14	15	15	18	18	17

Minä henkilökohtaisesti, Olhavan seudun kehittämisyhdistys ry ja runsas joukko kyläläisiä ovat ottaneet kehittämishaasteen vastaan kuten jo aikaisemmin on tuotu esille. Olhavan koulun opetuksen jatkuminen on niin lapsien, perheiden, kylän, Kuivaniemen kuin koko kunnan etu. Iin kuntatalous ei Olhavan koulun olemassaoloon kaadu.

Heidi Sandberg, opiskelija Projektitoiminnan koulutusohjelma, Maaseudun kehittämisen erikoisammattitutkinto Yli-Olhavassa 26.9.202

Kunnan on järjestettävä lapsille lakisääteiset palvelut siten, että lapsen etu on suunnittelussa ja toteutuksessa aina etusijalla. Lähikoulu on tutkitusti pienelle lapselle paras vaihtoehto ja koulun siirtäminen kauemmaksi tekee koulumatkat epäinhimillisen pitkiksi.

Päättäjät on valittu ajamaan niitä asioita, mitä kuntalaiset kokevat tärkeiksi. Toisaalta päättäjät ovat ainoita, jotka pystyvät viemään lasten etua käytännön päätöksiin. Jokaisen päättäjän tulee tehdä sellaisia päätöksiä, joita voisi tehdä omille lapsilleen, lapsenlapsilleen, sukulaisten ja ystävien lapsille. Nyt on aika viedä korupuheet käytäntöön ja avattava Olhavan koulu.

Yli-Olhavassa, Mirja Ylitalo

KASVU VAHVA JA KESTÄVÄ KASVU RAHOITTAA HYVINVOINNIN JA KEHITTÄMISEN KYLISSÄ JA TAAJAMISSA

Lupaus 1 / Iin väestö kasvaa, yrityksiä perustetaan ja niitä sijoittuu Iihin ja työpaikkojen määrä kasvaa vahvasti, MITEN? / Positiivisen kierteen ylläpitoon tarvitaan vuosittain 166 uutta asukasta, 73 työpaikkaa ja 100 uutta yritystä (= 15.000 asukasta vuonna 2050). VAHVUUKSIEN VOIMISTAMINEN Hyödyntääksemme erinomaista sijaintiamme asukkaiden ja yritysten houkuttelussa, tarvitsemme muilta puuttuvia erottautumistekijöitä. Kasvu mahdollistetaan kannattavan yritystoiminnan edellytyksien luomisella ja vahvistamalla vielä entisestään asukkaiden kokemusta osana luontoa asumisesta - yhdistäen nämä elementit kestävän kehityksen tavoitteisiin. Näin voimme erottautua muista Oulun kehyskunnista. Ja jos 4-tien uusi linjaus tai paikalisjunahanke etenevät käännämme myös ne vahvan kasvun mahdollistajiksi. HENKINEN HYVINVOINTI VÄHENNÄMME NYKYAJAN HENKISTEN HAASTEIDEN VAIKUTUSTA IILÄISTEN ELÄMÄSSÄ Lupaus 9 / Kehitämme sekä kyliä että keskustan asuinalueita nykyaikaisin välinein, MITEN? / Mahdollistamme alueen erityispiirteistä ja voimavaroista kumpuavat palvelut ja kehitämme niitä yhdessä asukkaiden kanssa hyödyntäen yhteisöllisiä ratkaisuja. Keskittyen ensisijaisesti lakisääteisiin palveluihin

suoraan liittymättömiin, arkea parantaviin kokeiluihin. Lupaus 11 / Sujuvoitamme iiläisten ruuhkavuosia elävien ihmisten elämää, MITEN? / Etsimme tapoja tukea ihmisiä elämään arvojensa mukaista elämää yhteisöllisesti. Etsien ratkaisuja myös koko kylä kasvattaa periaatteen mukaisista kokeiluista. TYÖELÄMÄN SUUNNANNÄYTTÄJÄ Hyvinvointiin investoiminen tarkoittaa myös sitä, että uudistamme työelämän ajattelu- ja toimintatavat (synnyttäen myötätuntoa ja myötäiloa) hyödyntäen teknologisten muutosten tarjoamia mahdollisuuksia ja huomioimalla ruuhkavuosien, ikääntyvän ja monimuotoisen työväestön erityistarpeet. LUONNONLÄHEINEN II YMPÄRISTÖ KERTOO TARINAA OMAEHTOISESTA ELÄMÄNTAVASTA PAIKKARIIPPUMATTOMUUS kyseenalaistaa tavanomaisen elämäntavan ja mahdollistaa vapauden, josta yleensä voi nauttia vain viikonloppuisin ja lomilla. - Iiläiset saavat siis asua ja tehdä töitä siellä missä muut mökkeilevät. Luonnonläheisen Iin lupaukset rakentavat paikkariippumattomuutta hyödyntäen digitalisaation ja luoden etätyöskentelyyn mahdollisuuksia. Yllä muutamia suoria otteita uudesta Iin kuntastrategiasta, mutta kysymys kuuluukin montaako niistä, toteutetaan päätöksenteossa. Iin keskustaajaman alueella varmasti montaakin, mutta KYLÄT siellä mainitaan moneen kertaan ja näitä KYLIÄ on täällä Iin keskustaajaman ulkopuolella aika monta. Olhava on yksi niistä ja vieläpä hyvin keskeisellä paikalla.

Työssäkäyntialue Kemiin JA Ouluun päin ja lisäksi teknologisten muutosten tarjoamien mahdollisuuksien ansiosta alueella on myös paljon kotoa käsin töitä tekeviä. Iissä ja koko maassa lapsimäärät vähenevät, mutta kaikki varmasti ymmärtävät, että kylän vetovoimana pidetyn kyläkoulun lakkauttaminen ei lisää lapsi- eikä asukasmäärää vaan päinvastoin, vähentää kyllä sitä hyvin tehokkaasti. Oulussa kyläkouluja lakkautetaan rankalla kädellä ja vanhempien kommenteissa toistuu, että asuinpaikan valintaan on vaikuttanut juurikin tämä pienempi kyläkoulu. Tämä sama pätee myös Olhavassa. Hyödyntääksemme erinomaista sijaintiamme asukkaiden ja yritysten houkuttelussa, tarvitsemme muilta puuttuvia erottautumistekijöitä; Kyllä, yhtenä esimerkkinä kyläkoulu. Olhavan kylälle ja sitä myöten Iin kunnalle pienten lasten koulun malli on ehdottomasti erottautuva tekijä kuten kuntastrategiassakin toivotaan; Näin voimme erottautua muista Oulun kehyskunnista. Lisäksi Olhavassa Seljänperä ainutlaatuisena merenranta-alueena lähellä kyläkoulua on ehdottomasti houkuttelevuutta tuova tekijä, joka on täysin hyödyntämättä.

Mallia tähän voi ottaa vaikka hyvin läheltä naapurikunnasta Simosta, jossa Leuannokalle on kaavoitettu 33 tonttia, joista jo 14kpl on varattu (tilanne 22.9.2023). Maksniemessä ei ole kauppoja, mutta koulu ja päiväkoti löytyy, ja ne jos mitkä ovat alueen kasvun kannalta elinehto. Kääntäkää siis ajatus OIKEASTI kasvun ja KEHITTÄMISEN suuntaan eikä tällaiseen keskustaajaman ympärillä olevien kylien alasajoon. Positiivisen kierteen ylläpitoon tarvitaan vuosittain 166 uutta asukasta, mutta kuten koulun lakkauttamisen jälkeinen suunta on näyttänyt, lapsiperheitä on jo muuttanut pois kunnasta. Tällaisilla lakkauttamispäätöksillä suunta ei ole positiivinen vaan esimerkiksi Olhavan laajalle alueelle ei tule muuttamaan enää uusia lapsiperheitä ja sitä myöten myös Kuivaniemen koulu on aivan pian tarkastelun alla. Tämäkin yhtälö on helposti ymmärrettävissä. Olhavassa pienten lasten koulu sujuvoittaa iiläisten ruuhkavuosia elävien ihmisten elämää ja tukee ihmisiä elämään arvojensa mukaista elämää yhteisöllisesti.

Me emme tarvitse tänne pyöräteitä tai katuvalojakaan, vaan katselemme ihan tyytyväisinä revontulia ja tähtitaivasta, kun saamme asua ja tehdä töitä siellä missä muut mökkeilevät. Me tarvitsemme pienten lasten koulun, jotta pienillä lapsilla koulupäivät eivät veny tarpeettoman pitkiksi ja että aikaa jää myös vapaa-aikaan ja harrastuksiin. Kuinka moni aikuinen on OIKEASTI valmis käyttämään työmatkoihin 2,5h päivässä, jonka moni Olhavassa asuva pieni lapsi menettää päivästään. Aikaa, jolloin voisi touhuta ihan jotain muuta kuin istua taksissa tai olla odottelemassa sitä. On ihan pötypuhetta, että matka-aika kasvaa vain 10 min, kun tässä kylällä asuvallakin lapsella koulumatka kestää Kuivaniemen koululle aamuisin vähintään 50 min. Nyt oikeasti, nyt on vielä mahdollisuus toteuttaa strategiaa ja mahdollistaa alueen erityispiirteistä ja voimavaroista kumpuavat palvelut sekä ottaa pienten lasten etu oikeasti huomioon.

Terhi Tolonen, Olhava

Tämä on kirjallinen kannanotto Olhavan koulun puolesta

Eiköhän tehdä niin, että avataan Olhavan koulu jälleen! Avataampa se edes niille pienille niin se on jo askel eteenpäin. Tästä askeleesta seuraa toinen askel ja kolmaskin. Askeleita kulkee moni ja näin meillä on polku. Polku kohti tulevaa, parempaa. Polku kasvamiseen ja kestävään kehitykseen.

Polku, jonka Olhava ja sen asukkaat (ja tulevat asukkaat) on ansainnut.

Koulun avaaminen on enemmän, kuin lasten etu, jonka oletan olevan etusijalla. Koulun avaaminen on merkki siitä, että Olhavaa ei ole unohdettu. Merkki siitä, että Olhavaan kannattaa lapsiperheiden jatkossakin muuttaa. Viva Olhava!

Terveisin: Tiina Pakonen os. Kunelius

Kannanotto Olhavan koulun puolesta 26.09.2023

Olhavan koulua ei tule lakkauttaa. Iin kunnassa ollaan päättämässä pienten lasten ja heidän perheittensä elämästä ja tulevaisuudesta. Jos Olhavan koulu lakkautetaan, pienet lapset joutuvat kohtuuttoman pitkille koulumatkoille. Perheiden arki hankaloituu ja moni perhe voi valita poismuuton Olhavasta ja Iin kunnasta. Iin kunnan tavoite on saada kunnan väkiluku kasvamaan ja varmistaakseen, että niin tulee tapahtumaan, Olhavan koulu tulee pitää toiminnassa kouluna. Kunnassa tulee laskea myös Olhavan seudun kylät kasvualueeksi. Olhavan seudun kylien asukkaat ovat antaneet kuntaan selkeän viestin yhteistyöhalukkuudesta kunnan kanssa kehittääkseen kyliä ja saadakseen Olhavan seudun kylille lisää asukkaita. Olhavan kylien asukkaat ja etenkin lasten vanhemmat, ovat käyttäneet paljon aikaa, resursseja ja verkostojaan kehittääkseen kyliä siihen suuntaan, että kylille muuttaisi uusia perheitä, joiden myötä kylille tulisi lisää palveluita, yrityksiä ja työpaikkoja.

Kunta on velvollinen ensin kuuntelemaan Olhavan seudun asukkaiden kehittämisehdotukset esimerkiksi Seljänperän vanhan leirintäalueen rakentamisesta, ennen kuin tekee päätöstä Olhavan koulusta. Tämänkin alueen rakentamiseen vaikuttaa se, että kylässä on koulu. Kiire on laitettava sivuun. On annettava tilaa kuuntelulle, keskustelulle ja isomman kuvan tarkastelemiselle. Sulkemalla koulun katsotaan menneisyyteen. Pitämällä koulun kouluna, katsotaan tulevaisuuteen.

Olhavan seudun asukkaat ovat kirjoittamassa positiivista tulevaisuuden historiaa siitä, kuinka Olhavan seudusta tuli yksi Suomen halutuimmista asumiskohteista, jossa perheillä on hyvä elämä. Olhavassa lapsilla on turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö, vanhemmat tekevät etätöitä tai käyvät töissä Kemin, Ranuan tai Oulun suunnalla, joihin on hyvät tiet kulkea. Koulu, luonto ja yhteisöllisyys vaikuttavat tämän päivän lasten identiteettiin. Kun juuret ovat vahvat, halutaan palata takaisin kotipaikkakunnalle maailmalla tehtyjen opintojen jälkeen. Tuetaan yhdessä tätä identiteettiä.

Riina Pukema Olhava

Olhavan koulun lakkauttaminen on lyhytnäköinen ja typerä teko Iin kunnan päättäjiltä

Tällä hetkellä pienten lasten koulumatka on kohtuuttoman pitkä ja ei ole hyväksi lasten kehitykselle eikä oppimiselle. Lakkauttamispäätöksestä johtuen perheitä on muuttanut ja tulee muuttamaan pois Olhavasta ja nämä muuttajat eivät jää Iihin, jos koulua ei avata. Kyläläiset haluavat koulun säilyttää koska kylällä on vielä lapsia ja lisää syntyy mutta jos ei ole koulua niin ei ole kohta lapsiakaan, näin kylä tulee kuolemaan ja tämä tulee vaikuttamaan Olhavan lisäksi koko kuntaan. Koulun lakkauttamisesta saatu säästö on mitätön

verrattuna haittoihin, joita se on aiheuttanut ja tulee aiheuttamaan niin lapsille, Olhavan kylälle kuin koko Iin kunnalle.

Yli-Olhavassa

26.09.2023

Arto Jakku

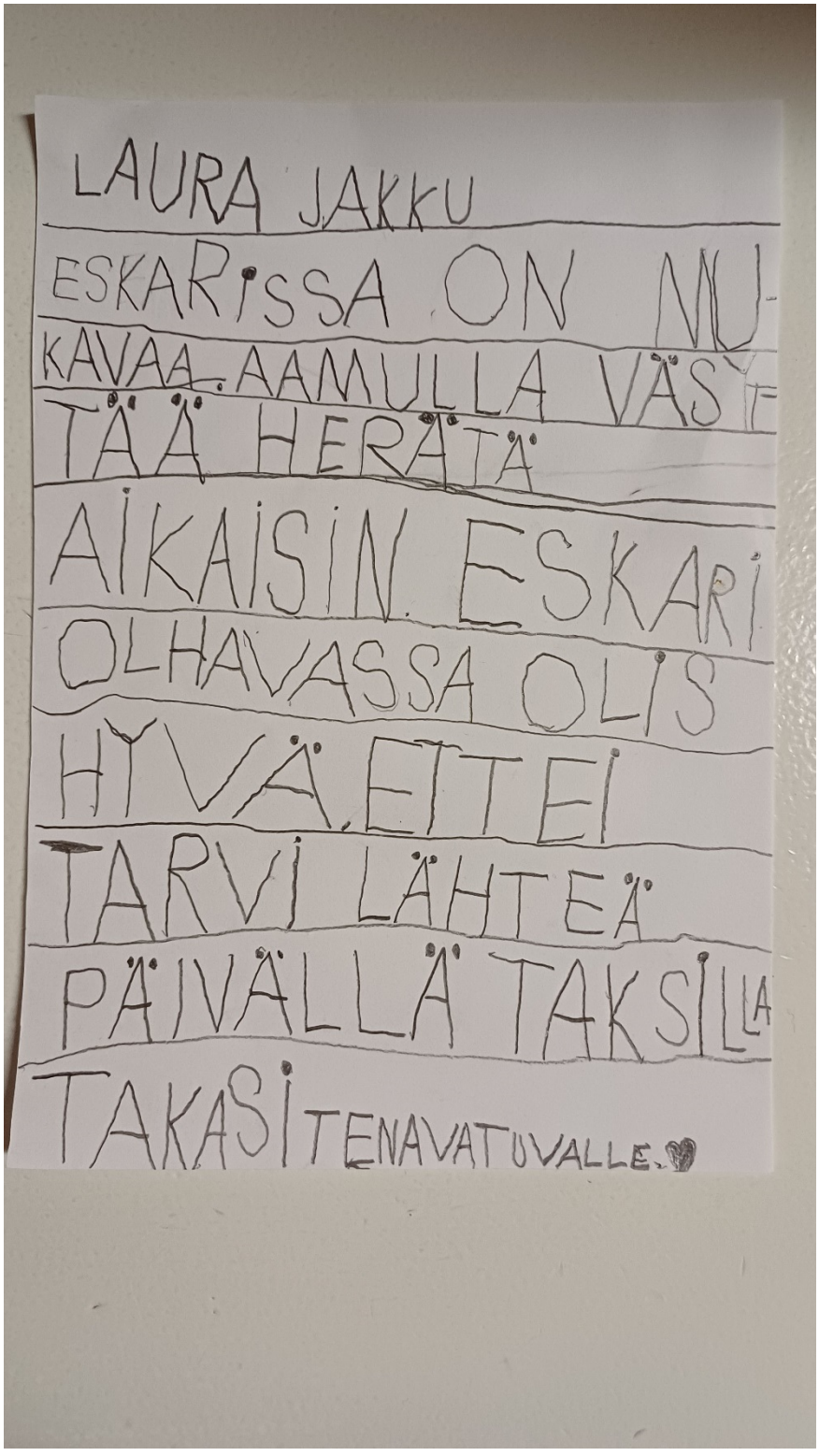

Kannanotto Olhavan koulun puolesta

"Vain muutaman huijarin tähden"

Olhavan kouluasian käsittelystä voisi tehdä maalaiskomedian, paitsi, että se ei naurata ketään, ainakaan Olhavassa. Asian käsittely on ollut yksi suuri farssi. Alun alkaen koko asia perustui vääriin tietoihin, suoranaisiin valheisiin, joita syötettiin asiasta päättäville tahoille. Vääriä tietoja ja käsittelyvirheitä ammuttiin alas yksi kerrallaan, mutta vahinko ehti jo tapahtua: perheitä muutti pois ja oppilasmäärä putosi. Aluksi lopettaminen perusteltiin säästösyillä, mutta kun laskelmat todettiin vääriksi niin nyt tuijotetaan pelkästään oppilasmäärää, koska muut argumentit eivät pidä paikkaansa. Ja taas soppaa keitetään ja hämmennetään uudelleen. Se mitä lehdistä on saanut lukea, niin Iin suunnalla tahtotila on, että koulun lopettaminen runnotaan läpi keinolla millä hyvänsä. Asiasta näyttää tulleen joillekin henkilökohtainen missio: koulu lopetetaan koska emme voi enää perääntyä. Mikään muu vaihtoehto ei tule kysymykseen.

Rantapohjassa 19.9.2023 oli kirjoitus Olhavan koulun säilyttämisen puolesta, jossa asiaa käsiteltiin lapsen etu edellä. Lisäksi toivottiin yhteistyökykyä- ja halua koska vastakkainasettelu ei ole kenenkään etu. Seuraavalla aukeamalla oli erään Iin valtuutetun kirjoitus, kuinka kiitollinen hän on siitä, että hyvinvointipalvelut ym. toimivat Iissä hyvin. Lisäksi hän mainitsi, että tarvitaan avointa vuoropuhelua kunnan ja kuntalaisten välillä ja että toiveita kuunnellaan herkällä korvalla. Avointa vuoropuhelua varmasti tarvittaisiin ja olisi toivottavaa, että meitä syrjemmässä asuviakin kuunneltaisiin.

Tällä hetkellä vain tuntuu siltä, että sanoma meille on: turvat tukkoon, te ette saa ettekä tarvitse mitään. Kirjoituksessa mainittiin myös, että Iissä on kaikenlaista kulttuuria, puitteet ovat kunnossa kaikenlaiseen harrastamiseen ja onpa ihan omat rokkifestaritkin. Se on tietysti hyvä asia, mutta täällä syrjäkylilläkin asuu ihan oikeita ajattelevia ihmisiä ja pitää muistaa, että me osaltamme mahdollistamme teidän hyppelynne. Suurin osa näistä palveluista hyödyttää kuitenkin vain Iin keskustan ja lähiympäristön asukkaita. Me täällä Olhavassa emme ole vaatimassa mahdottomia, vain tasavertaista kohtelua, asioihin perehtymistä ennakkoluulottomasti, rehellisesti ja inhimillisesti. Edelleen Olhavan koulun puolesta.

P.P

KANNANOTTO/OLHAVAN KOULUN LAKKAUTTAMINEN

Iin kunta on pyytänyt Olhavan koulun lakkauttamisesta kannanottoja 26.9.2023 mennessä. Tässä kannanotossa ei käsitellä pelkästään kaikista tärkeimpiä seikkoja lapsen etua ja koulunkäyntiä, vaan pyritään tuomaan muitakin asiaan liittyviä seikkoja, jotka lopulta vaikuttavat lapsen ja terveen kyläyhteisön etuun.

Kannanottonamme esitämme, että Olhavan koulua ei tule lakkauttaa, vaan sopeuttaa toiminta toistaiseksi, alenneen oppilasmäärän mukaiseksi. Olhavan koululla on poikkeuksellinen alueellinen merkitys ja Olhavan seudulla on erittäin hyvä potentiaali kehittyä kiinnostavana asuinalueena.

Olhavassa on alettu pitämään kansakoulua vuonna 1893, varsinaisen koulurakennuksen valmistuttua kuitenkin vasta seuraavana vuonna 1894. Olhavan koulu nähtiin tuolloin, satakolmekymmentä vuotta sitten välttämättömänä, jotta Olhavan lapset saatettiin tasa-arvoiselle sivistykselliselle lähtökohdalle. Koulua pidettiin kehittyvän ja uuden ajan tunnusmerkkinä,

itsenäisyyteen suuntaavassa Suomessa. Suomi oli tuolloin köyhä kansakunta, mutta sivistyksen ja tasa-arvon suhteen edellä kävijä. Tästä edistyksestä myös Olhavan lapset saivat osansa, tosin silloinkin kovien koulutaistelujen jälkeen. Tämän päivän Suomessa tätä vuosisadan jatkunutta hyvää kehitystä ja pienin askelin saavutettua tasa-arvoa rapautetaan niin valtion kuin kuntien päätöksillä.

Ajatus koulun lakkauttamisesta on voimakkaassa ristiriidassa kuntastrategian kasvutavoitteiden ja kylämyönteisyyden kanssa. Iin kunnan strategiassa on keskeisin teema kasvu. Iin kunta taantuu, mikäli tavoitellaan kasvua ainoastaan kaava-alueilla Iin Haminan ympärillä. **On hyvä huomata ihmisten erilaiset tarpeet, henkilökohtaiset arvostukset ja moniarvoisuus. Monet lapsiperheet hakevat väljyyttä, rauhaa ja perinteistä asumisen mallia lapsilleen. Harrastamisen kalleus ja nousevat elinkustannukset, ajavat osan ihmisistä hakemaan edullisempaa asumista, tinkimättä mielekkäästä tekemisestä.** Kaupunkiasuminen tai tuhannen neliön tontit kaava-alueella eivät todellakaan ole kaikille sitä mitä he hakevat. Myös useat eläinharrastajat unelmoivat pienestä tilasta maalla. Onko Iin kunnalla vara jättää nämä maaseutuasujat huomioimatta, lopettamalla kaikki palvelut lapsiperheiltä?

Olhavan kylältä on ajoaika Oulun Linnanmaalle GoogleMapsin mukaan tällä hetkellä 33 min. Iin ohitustien toteutuessa matka on vielä nopeampi ja sujuvampi. Olhavan merelliset mahdollisuudet odottavat käyttöön ottamista. Perämeren ranta on tyypillisesti kivikkoinen ja matala, jota leimaa laajat vesijättömaat ja kaukana rakennuspaikoista oleva meri. Iin kunnan omistama Seljänperän alue on ainutlaatuinen 7.7 hehtaarin yhtenäinen, hiekkakangas ihan Perämeren rannalla. Alue sijaitsee juuri sopivalla etäisyydellä liikenteen melusta, ainoastaan 5 min. päässä ohikulkutiestä. Valokuitu kulkee vierestä, kunnallistekniikka, myös viemäröinti, on helppo toteuttaa viettoviemäröinnillä ja keskitetyllä umpikaivolla. Suomessa on lukuisia esimerkkejä ns. “satelliittitaajamista", joita ei ole rakennettu samaan jätevesijärjestelmään kunnan keskustaajaman kanssa.

Olhava on liian pitkään nukkunut “Ruususen unta”. Kylän kehittymisen ja asukashankinnan eteen ei ole vuosiin kukaan nähnyt tarpeelliseksi tehdä mitään. Ei kyläläiset, ei yhdistykset, eikä Iin kunta. Olhava on vanha mahtikylä, jotenkin kylä kai kompuroi “loistavaan menneisyytensä”. Olhavasta ei ole käytännössä voinut ostaa tonttia useampaan vuosikymmeneen, vanha rakennuskanta on kaluttu osin loppuun ja yksityinen palvelutarjonta (kauppa, posti) loppui n. kymmenen vuotta sitten, joka näkyi kovalla tavalla Olhavassa.

Käyttämätöntä potentiaalia on kuitenkin paljon ja monet asiat muuttuneet parempaan suuntaan. Edell. mainittu Seljänperä voi olla lähitulevaisuudessa Iin kunnan halutuin paikka. Kulkuyhteydet ovat nyt loistavat ja turvalliset, molempiin suuntiin. Valokuitu mahdollistaa työskentelyn myös kotona. Kaupallisia palveluja tulee kylälle. Kylälle rakennettavista investoinneista on päätöksiä useille vuosille, uusia päätöksiä on luvassa ja investointeihin liittyvät huollon infran ja muun ylläpidon palveluista syntyy työpaikkoja ja palvelutarvetta. Yhteiskunnan varojen kannalta on harmillista, jos näitä aiemmin päätettyjä tulevaisuuden investointeja Iin kunta ei nykyään haluakaan hyödyntää.

Kuten todettua, Olhavan koululla on erityistä merkitystä laajalla maantieteellisellä alueella. Merenranta Kantolasta entiselle Kuivaniemen rajalle, sekä Olhavanjokivarsi Olhavasta Kaihuaan on

Olhavan koulun aluetta. Maunula, Kiuttula. Vuosioja, Kärppäsuo ja Vaaraoja ovat eri periä, joille poiketaan Olhavanjokivarresta. Oijärvenkin lähin koulu on Olhava. Repaleiselta alueelta on vaikea järjestää keskitettyjä koulukuljetuksia inhimillisesti, etenkään pienille lapsille. Kuljetusten aika ja kustannukset nousee helposti kohtuuttomiksi. Suuren alueellisen merkityksen vuoksi, ei pidä pelkästään tuijottaa lapsimääriin, Olhavan palveluja pohdittaessa. Jo Yli-Olhavan seudun tuulivoimaloiden yhteisöverotuloilla kattaisi noin. kuuden Olhavan koulun lakkauttamisesta syntyvät säästöt, joten on hyvä muistaa myös mittasuhteet ja kohtuullisuus Olhavaa kohtaan.

Eräs huomioon otettava seikka on, että Olhavan koulu on näyttävällä paikalla mäen harjanteella, kunnan omistamista rakennuksista ainoa käyntikortti, joka näkyy kunnolla ohikulkevalla liikenteelle. Vanhan koulun, eli nykyisen Tenavatuvan korjaamiseen Iin kunta sai Museoviraston rahoitusta. Moraalinen vastuu lienee kunnalla rakennusten kohtalosta, mutta sillä on laajempaakin merkitystä koko kunnan ja Perämeren seudun ilmeelle. Rakennusten ei voi antaa rapistua ja joutua huonoihin käsiin.

Yhteenvetona toteamme lopuksi, että edellä mainittujen seikkojen vuoksi, Olhavan koulun lakkauttaminen kokonaisuudessaan olisi virhe. **Olhavan koulun hienot rakennukset on parasta hyödyntää nykyisessä käyttötarkoituksessa, etenkin lasten edun, mutta myös kunnan talouden ja yleisen kokonaisedun kannalta**. Kehittämisen vaihtoehto on pienellä kustannuksella käden ulottuvilla, alueen ihmiset ja yhdistykset ovat valmiina työskentelemään tulevaisuuden puolesta, jossa Olhavan koulu ylittää reippaasti oppilasmäärä rajat. Parempi tulevaisuus ei tule ilman työtä, eikä myöskään uskoa paremmasta huomisesta. Onko se tässä vaiheessa pienten lasten koulu, vai mikä jää päättäjien harkittavaksi.

Olhavassa 25.9.2023

Ilkka Pakonen *Minna Pakonen*

Lapsen etu on arvioitava ja asetettava etusijalle, myös Olhavassa

Opetuspalveluiden järjestäminen on yksi niitä harvoja lakisääteisiä tehtäviä, jotka kunnan tulee kuntalaisille järjestää. Suomen lakien mukaisesti lapsen etu on aina oltava päätöksissä etusijalla. **Lapsella on oikeus siihen, että hänen etunsa arvioidaan ja se asetetaan etusijalle häntä koskevissa toimissa ja päätöksissä**.

Lapsen edun mukaista ei ole, että hänen lähikoulunsa päätetään siirtää noin 20 km eteenpäin (Olhavan koulusta) ja samalla lapsen päivittäinen koulumatkaan käyttämä aika optimoidaan kuljetuksen järjestäjän toimesta lain sallimaan maksimiin eli alaluokilla 2,5h/pv. Valtuutetuilla ja lautakunnan jäsenillä olisi tärkeä huomioida, että **EU-suositus alakoululaisten maksimi koulumatkan pituudelle on 1,5h päivä**. Tähän tulee pyrkiä lapsiystävällisessä kunnassa. Erityisesti koulumatkaan käytetyn ajan pituus rasittaa kaikkein pienimpiä.

Ensimmäiset väliraportit kaksivuotisen esikoulun tuloksista on saatavissa. Esiopetuskokeilu käynnistyi 148 kunnassa syksyllä 2021, ja siihen osallistuu noin 35 000 vuosina 2016 ja 2017 syntynyttä lasta. Loppuvuodesta 2024 kaikki arvioinnit on tehty ja saadaan kokeilun loppuraportti. Suositukset ja johtopäätöksen on päättäjien käytössä 2025, joten nykyisen hallituskauden puolivälissä on mahdollista tehdä poikkeuksellisen informoitu päätös siitä, otetaanko kaksivuotinen esiopetus laajamittaisesti käyttöön vai ei. Kokeilu on ollut Suomen mittakaavassa erittäin laaja ja monipuolinen, joten tuskinpa tulee jäämään kokeiluksi. Saatujen tulosten pohjalta kaksivuotiseen esikouluun tullaan siirtymään ennemmin tai myöhemmin. Kokeilun laajuus viittaa varsin nopeaan etenemiseen lähitulevaisuudessa. **Onko Iin kunta valmis siirtymään kaksivuotiseen esikouluun? Miten se toteutetaan kunnan pohjoisosassa?**

Pienten lasten koulun 0.-2.lk säilyttäminen Olhavassa olisi erinomaista ennakointia kaksivuotisen esiopetuksen toteutumiseen Suomessa sekä meillä täällä Iissä. Entistä isompi joukko pieniä lapsia tulee olemaan koulukuljetuksessa, joka kestäisi maksimissaan 2,5h per päivä. Nykyiset eskarit sekä koulutaipaleensa aloittavat 1.-2.lk lapset tarvitsevat pelkästään unta noin 10h vuorokaudessa. Pienemmät lapset 4-5 -vuotiaat jopa 13h vuorokaudessa. Heille kaikille koulutaksissa vietetty aika (=2,5h päivässä) tarkoittaa massiivista ajallista lohkaisua pois kaikesta virikkeellisestä ja kehittävästä toiminnasta, liikunnasta, kodin ulkopuolista aktiviteeteistä ja myös sosiaalisista kontakteista.

Mielestäni Iin kunnan päättäjien on nyt korkea aika käyttää harkintaansa ja osoittaa Iin kunnan mainostamaa lapsiystävällisyyttä. Jos tahtoa löytyy, löytyy myös rahaa. Kuulemistilaisuudessakin sivistysjohtaja loppujen lopuksi myönsi, ettei kyseessä ole valtavan iso raha. Ja että rahallisen summan laskeminen ei ole niin yksiselitteistä, koska opetus on lapselle järjestettävä ja tietyt kulut järjestämisestä aina syntyy, tapahtui opetus sitten missä tahansa. Lisäksi koulurakennukselle ei ole osoitettavissa järkevää ja kestävää ratkaisuja, jos koulu lopetetaan. Suurimmat perustelut sivistystoimenjohtaja kuvasi opettajien sekä opetuksen järjestäjän näkökulmasta: eli miten opetus olisi heille helpointa järjestää? Täytyy taas muistaa ja muistuttaa, että laki ei lähden viranhaltijan edusta, ei rehtorin edusta, eikä yksittäisen opettajan kokemista eduista. He kaikki saavat työstään palkkaa. Laki lähteen yksinomaan siitä, että palvelut tulee järjestää lapsen edun mukaisesti. **Tällä hetkellä lapsen edun mukaista on, että Olhavan koulua ei lakkauteta, vaan se avataan pienten lasten kouluna 0.-2.lk syksyllä 2024.** Tämä päätös antaa mahdollisuuden siirtyä kivuttomasti kaksivuotiseen esikouluun. Lisäksi päätös mahdollistaa ylempien luokka-asteiden avaamisen tarvittaessa, mikäli kehittämistoimenpiteillä saadaan lapsimäärä kasvatettua tulevien vuosien aikana.

Toivotan viisautta ja rohkeutta lautakunnan sekä valtuuston jäsenille.

Maarit Tihinen, Olhava

Kannanotto Olhavan koulun lakkauttamisesityksestä Johdanto Iin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on esittänyt Olhavan koulun lakkauttamista. Esitys on erittäin ristiriidassa oppilaiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä Iin kunnan elinkeino-ohjelmaa eikä kuntastrategiaa tarkasteltaessa. Olhavan koulun lakkauttamisehdotus ei tue kunnan elinkeino-ohjelmaa eikä kuntastrategiaa eikä lupauksia, joiden tavoitteena on muun muassa vahvistaa kunnan vetovoimaa, luoda työpaikkoja ja mahdollistaa alueen erityispiirteistä ja voimavaroista kumpuavat palvelut. Yksi tärkeimpänä tavoitteena on ihmisten ja asukkaiden tasapuolinen hyvinvointi, jota tuetaan kunnan puolelta päätöksenteolla. Tässä koulun lakkauttamisessa on nimenomaan kyse ensisijaisesti lasten hyvinvoinnista,

joka heijastuu perheiden arkeen, toimintakykyyn ja elinolo-oloihin sekä asuinpaikkakunnan valintoihin. Tämä kannanotto on päivitetty versio kevään 2023 saman asian kannanottooni. En ole katsonut tarpeelliseksi lähteä kirjoittamaan kannanottoa uudelleen vaan ainoastaan päivittää kyseinen kannanotto, koska kannanottoni sanoma on edelleen sama kuin kevään 2023 kannanotto Olhavan koulun lakkauttamisesityksestä. Olen asukkaana ja kolmen lapsen äitinä huolissani ja haluan siksi tuoda ilmi ja painottaa seuraavia asioita: Olhavan koulun toiminnan siirtymisen vaikutus perheeseemme Kirjoitan tämän kannanoton äitinä ja Yli-Olhavassa asuvana henkilönä.

Perheeseemme kuuluu kolme alakouluikäistä lasta ja kannanoton kirjoituksen ajankohtana syntyy neljäs lapsi. Meidän kohdallamme opetuksen siirtyminen lähikouluksi merkittyyn Kuivaniemen peruskouluun syksyllä 2022 on aiheuttanut arjen merkittävää heikentymistä ja huonontumista. Pidentyneet koulumatkat, kavereiden vaihtuminen, kiusatuksi joutumista, väsymiset. Tässä vain osa haasteita, mitkä ovat tulleet koulun toiminnan keskeytymisen jälkeen. Viime syksyn 2022 ja kevään 2023 aikana olen joutunut selvittelemään kiusaamistapauksia enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Olhavan koululla lapseni ollessa kiusaamistapauksia ei ollut yhtään. Lapseni on nyt keväällä tullut koulusta kotiin ja sanonut, että miksi Olhavan koulua ei ole, nykyisessä koulussa tunnen oloni ulkopuoliseksi. Tiedän omasta kokemuksesta, että tämä varmasti on yleistä muualta kouluun taksilla tulevien kohdalla. Koska lapset eivät kuulu ns. “kylän lapsiin”, jolloin heitä myös herkemmin kiusataan ja jätetään kaveriporukoiden ulkopuolelle. Tänä syksynä olen myös kuullut omilta lapsiltani, että ihan opettajien taholta lapsia on jaoteltu ns. Olhavan lapsiin. Sitä en tiedä, onko tämä kuinka yleisesti käytössä oleva jaotelma koulumaailmoissa. Mutta hyvä esimerkki siitä, miten jotkut aikuisetkin näkevät asiat. Tämä jaotelma ei tietenkään edistä tasa-arvoa eikä ole yhteiskunnallisestikaan hyväksyttävää. Kyllä näiden asioiden yhteissumma pistää vanhempana miettimään ja laittamaan asioita tärkeysjärjestykseen. Kun oma lapsi itkee ja 2 toivoo olevansa jossain muualla koulussa. Tämä saa erittäin huolestuneena miettimään tulevaa.

Matka on pitkä eivätkä kaikki voi eivätkä halua asua taajama-alueen sisäpuolella. Mietittäessä tärkeysjärjestystä. Mikä se sitten on. Tietenkin etusijalle menee lasten hyvinvointi. Aikuinen osaa ja pystyy käsittelemään asioita, mutta lapset ja nuoret eivät. He opettelevat vasta tähän maailmaan ja elämään. Ja mitä meidän aikuisten tulee tehdä. Tukea tätä tärkeää kehitystä. Tukeeko koulun lakkautus kehitystä. Perheemme selkeä vastaus on, että ei tue. Mikäli koulupaikan taas vaihtaisi oma-aloitteisesti toisaalle, joutuisimme itse kuljettamaan lapset, mikä vaikeuttaisi arjen täysin mahdottomaksi. Lapsemme ovat selkeästi ilmaisseet haluavansa olla Olhavassa koulussa. Mikä tulevaisuutemme on, jos lapset ovat jo alakouluikäisinä huonosti voivia koulun ja siitä johtuvien ilmiöiden takia. Mikäli koulussa ei ole hyvä olla eikä tilanne muuksi muutu, ei sinne voi jäädä. Vaan edessä on väistämättä muutto. Ja koska Iin kunnan maine ja näytöt asioiden hoitamisessa eivät ole vahvat, muutto kohdistuisi erittäin todennäköisesti eri paikkakunnalle. Ja jokainen voi päätellä mitä jokaisen ihmisen poismuutto kunnasta tarkoittaa rahallisesti.

Moni varmasti ajattelee, että no eihän sieltä maalta kuitenkaan muuta kuin muutama. Että kyllähän keskuksien vetovoima vetää edelleen. Totta sekin, mutta niin on myös vetovoimaa Olhavassakin. Merenrannalla, keskellä Oulua ja Kemiä. Muutoista huolimatta. Mutta kuinka kauan, mikäli kunta ei turvaa meidän olhavalaisten peruspalvelua. Mitä koulun lakkauttamisen säästö on verrattuna menetyksiin. On niin monta asiaa missä menty tässä asiassa vikaan. Meitä ei ole ole kuultu tässä lakkauttamisasiassa kuin vasta nyt liian myöhään. Onko siitäkään kukaan ottanut vastuuta ja pahoiteltu asiaa. Ei ole. Eikä pahoitteluilla ole enää mitään merkitystä, koska asiat ovat hoidettu täysin välinpitämättömästi alusta asti väärin. Johtotuloksena on, että Olhavan koulun lakkauttamisprosessissa ei ole tarpeeksi kuultu ja huomioitu lapsia ja vanhempia. Olhavan alueen huomioiminen Olhavan alueelle on tehty vuosien aikana merkittäviä muutospäätöksiä tuulivoiman takia. Alueelle on rakennettu isoille alueille kymmeniä tuulivoimamyllyjä ja Yli-Olhavan alueelle ollaan parhaillaan rakentamassa iso tuulivoimapuisto. Tämä väkisinkin vaikuttaa rakennusinfraan Olhavan alueella. Olemme asukkaina joutuneet ottamaan vastaan nämä kunnassa tehtyjen

päätösten muutokset asuinalueellemme. Kunta on saanut ja saa merkittäviä taloudellisia hyötyjä näistä. Olemmeko me asukkaina hyötyneet näistä uudistuksista. Meiltä on vain viety. Iin kuntastrategiassa ja kunnan elinkeino-ohjelmassa on linjattu elinvoimaisuuden lisäämisessä. Päätöksen teossa tulisi muistaa myös näitä linjauksia, jotka eivät ole koulun toiminnan keskeyttämisessä toteutuneet. Useita perheitä on koulun toiminnan keskeyttämisen jälkeen muuttaneet alueelta pois. Kunnassa tulisi ymmärtää se, että kaikki eivät voi eivätkä halua asua kuntakeskuksissa tai niiden lähettyvillä. Tämä on monella yhteydessä hyvinvointiin. Maailmassa on nykyisin valloillaan, että kaikki saavat olla juuri 3 sellaisia kuin ovat. T

Tukemalla meitä kuntakeskusten ulkopuolella asuvia, tuetaan samalla kunnan imagoa ja ekologisuutta. Tukeminen tässä yhteydessä tarkoittaa Olhavan pienten lasten koulun säilyttämistä. Kunnan tulisi nähdä kuntakeskuksen ulkopuoliset alueet vahvuutena ja voimavarana, joista kunta saa elinvoimansa. Meitä nuoria asuu ja haluaa asua jatkossakin kuntakeskusten ulkopuolella. Luonnossa on ihmisen hyvä hengittää. Olhavan alueella on potentiaalia, jos se vain halutaan nähdä ja tehdä oikeita ratkaisuja. Pienten lasten sieto- ja kantokyky on myös pienin. Pienten lasten koulun säilyttäminen Olhavassa on ensisijaisen tärkeää. Olhavassa on tänäkin syksynä vuonna 2023 aloittanut monta esikouluikäistä pientä lasta, joille on tärkeää arjen säilyminen sujuvana ja mukavana, elämisen arvoisena. Vetoan, että edellä mainitsemat epäkohdat otetaan huomioon ennen lopullista päätöstä.

Yli-Olhavassa 25.9.2023 Marita Saarela

Laki ennen kaikkea – valmistelu- ja käsittelyvaiheista päätöksentekoon

Kuntalaki 420/2015 (https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410) säätelee kunnan toimintaa. Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Kunnan hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä. **Hallintolain (434/2003)** (https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030434) tarkoituksena on toteuttaa ja edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa. Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista ja hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä. Lakiin sisältyy säännökset mm. asian vireillepanosta ja käsittelystä sekä päätöksen tiedoksiannosta. Hallintolaki on siis julkishallinnon toimintaa laajasti sääntelevä yleislaki. Esimerkiksi hallintolain mukaan hyvään hallintoon kuuluu, että viranomaiset kohtelevat kaikkia ihmisiä oikeudenmukaisesti. **Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden**. **Viranomaisten täytyy myös tehdä työnsä huolellisesti ja oikein**, eikä työ saa kestää liian kauan. Hyvää hallintoon kuuluu myös, että viranomaiset vastaavat ihmisten asiallisiin kysymyksiin.

Olhavan koulua koskeva päätöksenteko on ollut piinallista alueen asukkaille, sisältäen jatkuvasti epäselvyyksiä ja suoranaisia virheitä. Marraskuussa 2022 hallinto-oikeus kumosi Iin valtuuston tekemän Olhavan koulun lakkauttamispäätöksen menettelyvirheen vuoksi. Hallintolain edellyttämä kuntalaisten kuuleminen ja vaikuttamismahdollisuuden anto oli jätetty tekemättä.
Nyt syyskuussa 2023 kunta järjesti tiedotustilaisuuden 20.9.2023 klo 18 Olhavan koululla, tiedottaen siitä Iin kunnan virallisella ilmoitustaululla kuvan mukaisesti:

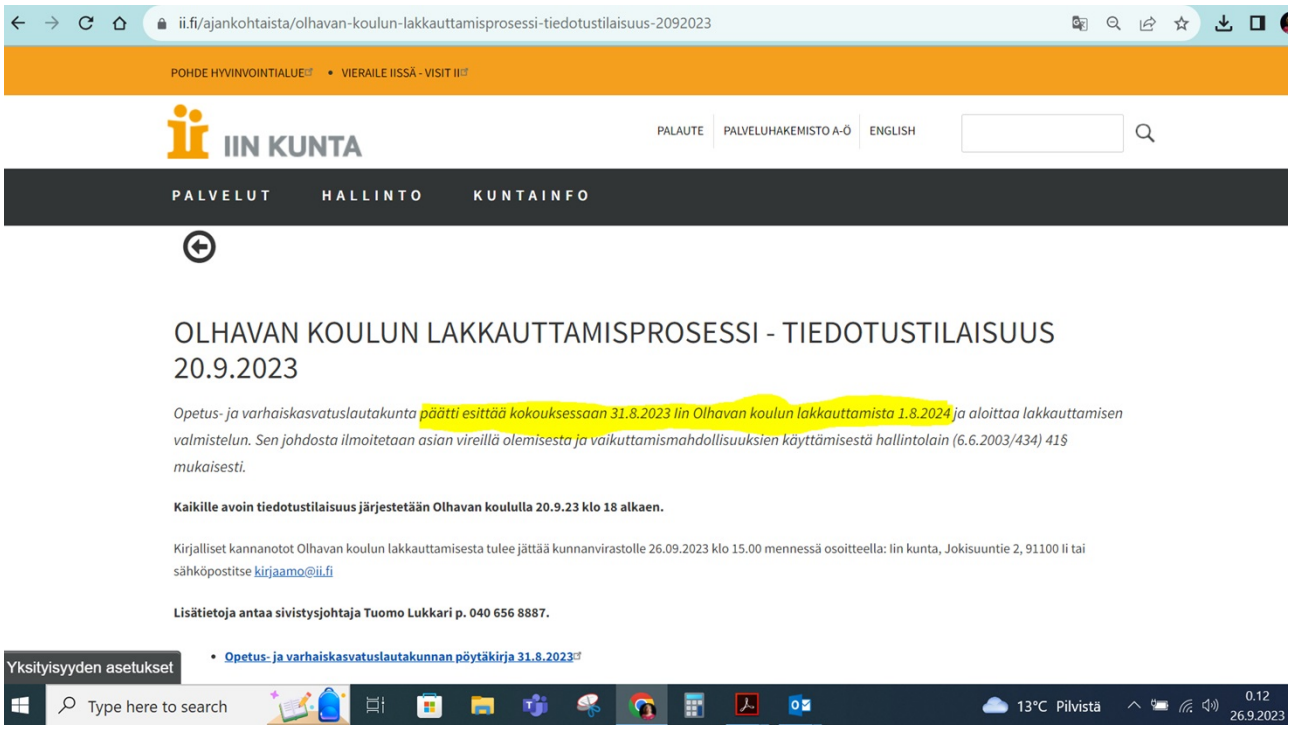

Tosiasiassa lautakunta nimenomaan **päätti pohjaesityksen vastaisesti, että vasta kuntalaisten kuulemisen jälkeen se tekee päätöksensä**, esittääkö se kolun lakkauttamista laisinkaan. Virallisella ilmoitustaululla olevassa ilmoituksessa on myös linkki Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan pöytäkirja 31.8.2023, jonka liitteenä (liite 6) löytyy ns. päivitetty (17.8.2023) Olhavan työryhmän raportti. Kuva pöytäkirjan liitteistä:

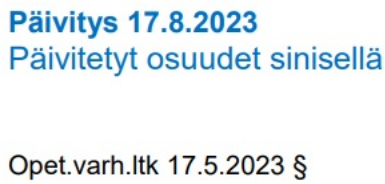

Liite 6 kansikuvan selite. Päivitetyt osat tekstissä ovat sinisellä.
Liitteestä 6 löytyy useita virheitä, esim. sivu 5, ensimmäiset raportin päivitykset

Asiaa on jatkovalmistellut opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan kokouksessa 26.1.2023 (§13} perustettu uusi Olhavan koulun työryhmä (sivistysjohtaja, Pekka Koskela, Minna Paakkola / Reijo Kehus ja Leena Tiiro). Työryhmä on kokoontunut myös toisen kerran 22.3.23. Työryhmä päivitti Olhavan koulun raportin ja luovutti sen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle, joka hyväksyi raportin kokouksessaan 30.3.2023 §31 ja päätti tämän pohjalta aloittaa Olhavan koulun lakkauttamismenettelyn. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta kokouksessaan 17.5.2023 §52 päätti esittää koulun lakkauttamista kunnanhallitukselle ja –valtuustolle. Kunnanhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 22.5.2023 §134. Käsittelyn jälkeen päätökseksi tuli, että kunnanhallitus ei esitä Olhavan koulun lakkauttamista kunnanvaltuustolle. Samalla kunnanhallitus päätti antaa opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle selvitettäväksi niin sanotun pienten koulun järjestämisen mahdollisuudet. Tämän päätöksen jälkeen todettiin esteellisyys asian käsittelyssä. Tämän johdosta kunnanhallituksen tekemä päätös kumottiin kunnanhallituksen kokouksessa 5.6.2023 §160. Samalla kunnanhallitus päätti, että asiasta tulee tehdä uudelleen päätös, jonka yhteydessä virheellinen menettely korjataan. Tätä varten asia palautettiin opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan käsittelyyn, joka päätti kokouksessaan 20.6.2023 §68 perustaa asiaa valmistelevan työryhmän päivit-

Eli raportissa (kuva yllä) väitetään, että viime toukokuussa lautakunta olisi esittänyt Olhavan koulun lakkauttamista kunnanhallitukselle, vaikka **todellisuudessa lautakunta olisi halunnut avata koulun jo tänä syksynä 2023.**
Edelleen raporttiin on tuotu (s. 7) alustavia laskelmia Iin Valtarin koulun investointikustannuksista sekä huomioita kunnanviraston, kirjaston ja Nätteporin rakennuksen investointi- ja korjaustarpeista. Näillä kustannuksilla ei ole tekemistä Olhavan koulun kustannuksien kanssa. Päinvastoin, raportista voidaan lukea (s. 8-9), että: **”Kokonaisuutena Olhavan koulun tilat ja välineet mahdollistavat opetussuunnitelman toteuttamisen ja oppilaiden hyvinvoinnin tukemisen. Työntekijät kokevat tilat toimiviksi, tarkoituksenmukaisiksi ja väljiksi. Teknisen toimen tekemän kiinteistöselvityksen mukaan koulukiinteistölle ei ole peruskorjaustarvetta seuraavan 10 vuoden tarkastelujakson aikana.”**
Edelleen sivulle 13 on lisätty TA2020 henkilöstökustannuksia 6 000 e (verrattuna 17.5.2023 päivättyyn raporttiin), kuva alla:

VE 4, taloudelliset tunnusluvut, vuositaso

	Nykytilanne	VE 4	Vaikutus
kuljetukset	57 000 e	63 000 e*	-6000 e
henkilöstö, opetus	156 000 e	-	156 000 e
henkilöstö, tilapalvelu	78 000 e	30 000 e	48 000 e
siivous	22 000 e	-	22 000 e
aineet ja tarvikkeet	36 000 e	36 000 e	-
lämmitys	26 000 e	-	26 000 e
sähkö	8000 e	4000 e**	4000 e
vesi	1000 e	1000 e	-
muut	11 000 e	11 000 e	-
yhteiset	15 300 e	-	15 300 e
kiinteistön tasearvot	koulu 141 125 e	(pk 158 264 e)	
YHTEENSÄ	**TA 2020 359 512 e**		**265 300 e**

*jos kuljetukset toteutetaan nykymallilla).
**arvio

Tälle päivitykselle ei ole mitään selvitystä, että **miksi vuonna 2023 on vuoden 2020 talousarviolukuja alettu päivittämään?** Toteumalaskelmat olisivat sen sijaan olleet paljon mielenkiintoisempia ja valaisevampia yksityiskohta päivittää raporttiin. Lisäksi huomioitakoon, että **taulukon YHTEENSÄ sarake ei**

laske yhteen ”Nykytilanteen” kustannuksia eli siinä näyttäisi olleen perustavalaatuisesti jotain täysin pielessä jo aikoinaan valtuustolle asiaa esiteltäessä. Myös taulukon kiinteistön tasearvo on eri kuin aiemmin raporttiin kirjattu arvo.
Kuntalaisten pitäisi pystyä luottamaan oikeudenmukaiseen ja lailliseen käsittelyyn. Jo pelkästään edellä esitetyt kohdat saavat pohtimaan vastuussa olevan henkilön kykyä ja tahtoa puolueettomuuteen asian valmistelussa ja esittelyssä.
Kun prosessissa on tehty jo aikoinaan perustavalaatuisia virheitä asian valmistelussa, niin viranhaltijoilta toivoisi nyt erityistä huolellisuutta ja tarkkuutta. Virheet eivät ole johtuneet lapsista, lasten vanhemmista tai kyläläisistä. Virheet on tehty vastuussa olevien virkahenkilöiden toimesta. Näyttääkin ulospäin siltä, että mitä enempi asiaa valmistellaan sitä enemmän tulee tehtyä virheitä.
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta kokoontuu käsittelemään Olhavan koulun asiaa torstaina 27.09.2023 klo 17:00 alkavassa kokouksessaan. Olhavan koululla järjestetty kuulemistilaisuus oli keskiviikkona 20.9.2023 klo 18-20. Sivistysjohtaja lupasi, että kuulemistilaisuuden muistio toimitetaan lautakunnalle. Kyseinen liite ei ollut lautakunnan esityslistan mukana. Olhavan koulun prosessin osalta kuulemisia ja kannanottoja otetaan kuntaan vastaan vielä tiistaihin 26.9.2023 klo 15 asti. Tämä jälkeen asiakirjat kootaan, mahdollisesti skannataan, ja toimitetaan lautakunnan jäsenille. Lautakunnalle jää siten alle 2 vuorokautta, pahimmassa tapauksessa vain 1 vrk tutustua koostettuun materiaaliin. Kyseessähän on Suomen hallintolain velvoittama prosessivaihe eli vaikuttamismahdollisuuden antaminen ja kuuleminen. Iin kunnan hallintosäännön 132 § säädetään kokouskutsusta ja esityslistan (~liitteineen) toimittamisesta näin (kuva alla):

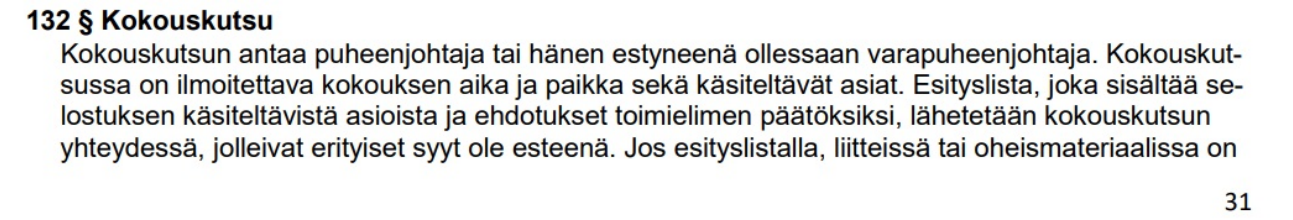

132 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivat erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on

31

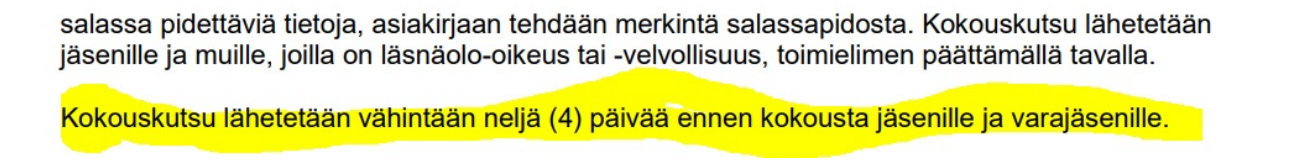

salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta. Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu lähetetään vähintään neljä (4) päivää ennen kokousta jäsenille ja varajäsenille.

Kuten alussa kirjoitin, haluan toistaa: ”Kunnan hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä.” **Hallintosääntö on siis kunnan hallinnon ja toiminnan keskeisin ohjausväline.** Hallintosäännöllä ohjataan kunnan toimintaa, jotta päätöksenteko olisi mahdollisimman avointa ja luottamushenkilöille on turvattu riittävä aika tutustua päätöksentekoon oleellisesti vaikuttaviin asiakirjoihin. Kokouskutsun lähettäminen määräajassa ei riitä, eikä se ole Iin kunnan hallintosäännön ohjeistuksen mukaisesti riittävä.
Asian vieminen päätettäväksi ”väkisin”, ”puutteellisesti ja osin myös virheellisesti valmisteltuna” sekä ”valtavalla kiireellä” hyvää hallintotapaa ja valtuuston hyväksymään hallintosääntöä rikkoen, on vähintäänkin kyseenalaista toimintaa. Voidaanko väittää, että Hallintolain ***6§ Hallinnon oikeusperiaatteet*** mukaisesti asiassa on toimittu niin, että **Viranomaisen toiminta on ollut puolueetonta ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden**? -Tämän joutuu luottamushenkilöt päättämään.
Yksikin virhe tässä prosessissa on ollut jo liikaa.
Maarit Tihinen, Olhava

Olhavan koulu;

-Kouluista keskeisin (kaiken keskellä Olhava)
-Kouluista näkyvin (kunnan mainos ja käyntikortti)
-Nopein yhteys nelostielle (sujuvuus, houkuttavuus, tulevaisuus)
-Monipuolisesti luonnonläheisin (joki, meri, metsät, kallioalueet)

Tärkeimpänä kuitenkin;

Lapset ensin

Olhavan koulun puolesta

Jari Putaala

Olen mielenkiinnolla seurannut olhavankoulun kohtaloa,olen asusnut Yli-Olhavassa 50v ja päättäjien taholta on asetettu kylän aktiiviset asukkat nyt eriarvoiseen asemaan suhteessa velvoitteisiin. Mielstäni koulu on ollut kylän ehdoton ja välttämätön etuoikeus ja nyt tätä on pyöritetty sinnetänne ja päättäjien taholta väellä ja voimalla koitetaan viedä lakkautukseen,kylän väki on tehnyt viralliset laskelmat jotka todistaa että kulut ovat suhteessa kunnan laskelmiin huomattavasti pienemmät,mikä on tämä laskuoppi jolla kunta nostaa kulut taivaisiin, Eihän tällaisiin laskijoihin samoin kun päättäjiinkään voi luottaa.kylä on ollut löyhässä hirressä useamman vuoden ajan,josta on eniten kärsineet pienet lapset ja lapsiperheet.Perheet on rakentaneet kotinsa ja viihtyvät arvokkaassa maalaiskylässä jopa oijärventaholtakin on ollut kiinnostus olhavan alakoula kohtaan,oijärvelläkin on lapsiperheitä koska työpaikat suuntautuu kohti oulua. Vast ikään on nuori perhe muuttamassa Yli-Olhavaan ,saatuaan työpaikan Yli-Olhavalaisesta yrityksestä joka on mittasuhteiltaan iso kansainvälisestikkin toimiva,uusia yrityksiä varmasti nousee kun varmuus pinten lasten koulusta ,siis alakoulusta saadaan toimimaan,eilisen palaverin tiedon mukaan asian voi päättää jo lautakunta,ei tarvita kunnanhallituksen ja valtuuston päätöstä. Vetoankin niihin lautakunta päättäjiin että,miettikää omalla kohdalla miten pistäisitte oman pienen eskarilaisenne koulutaipaleelle jokapäivä ,herätättekö ennen 7 aamulla ja siitä tienposkeen ja kotona lapsi olis myöhällä iltapäivällä..Ketä mahtanette ajatella? Lain mukaan lapsi on etusijalla! Harmillista on noissa tilaisuuksissa joita on ollut monta että päättäjät ja lautakunnan jäsenet eivät ole vaivautuneet paikanpäälle,tai ovat poistuneet vähin äänin tilaisuuden alkupuolella,toki tiedän että heillä on selkeä kanta koulun suhteen että se on säilytettävä. Vetoankin teihin arvoisat päättäjät että ajattelette niitä pieniä lapsia joita on suht paljon kylällä ja uusia tulossa että turvaatte heille elämän alkutaipaleen terveelle pohjalle ja päätätte jatkaa olhavankoulun toimintaa entiseen malliin.
Terv Aira Sipola

Lausunto Olhavan koulun lakkauttamispäätöksestä

Iin kunnanvaltuuston, Iin kunnan virkamiesten pitää kohdella kaikkia kunnan lapsia tasa-arvoisesti. YK:n lastenoikeuksien julistus kertoo: Lapsen oikeudet ovat lasten ihmisoikeuksia. Ne eivät ole mielipidekysymyksiä, vaan jokaisen aikuisen velvollisuuksia. Mitkä ovat lapsen oikeudet? Jokaisella lapsella on oikeus muun muassa tasa-arvoon, turvallisuuteen, terveyteen ja koulutukseen. Lapsen oikeudet koskevat jokaista alle 18-vuotiasta lasta. YK:n lapsen oikeuksien sopimus määrittelee lapsen oikeudet neljän periaatteen mukaan: • Lasta ei saa syrjiä. • Lapsen etu pitää ottaa huomioon. • Lapsella on oikeus elämään ja kehittymiseen. • Lapsen näkemystä pitää kunnioittaa. Lapsen oikeuksien sopimus hyväksyttiin 20.11.1989 YK:n yleiskokouksessa. Jopa 196 maata on ratifioinut sopimuksen eli sitoutunut muuttamaan lakinsa ja toimintansa sopimusta vastaaviksi. Lapsen oikeuksien sopimus onkin maailman laajimmin

ratifioitu YK:n ihmisoikeussopimus. Iin Kunta ei kohtele kunnan lapsia tasapuolisesti. Jos pienet lapset pitää kuljettaa Olhavajokivarresta Kuivaniemelle tai Iin kuntakeskukseen tulee heille kohtuuttoman pitkiä koulumatkoja myös ajallisesti. Koulupäivän kokonaispituus kasvaa pienille koululaisille kohtuuttoman pitkäksi. Koulun lakkauttaminen vaikuttaa Olhavan kylän pysymiseen asuttuna. Nuoret eivät muuta kylälle, mistä koulu lakkautetaan. Olhavan koulu voisi myös erikoistua esim. kuvataiteeseen, minne voisi tulla lahjakkaita oppilaita ympäri Iin kyliä. Olhavan oma taitelija Sanna Koivisto olisi varmasti innoissaan auttamassa. Luontokoulu.

Olhavan koulun olen itsekin käynyt ja tiedämme koulun olevan hyvässä kunnossa. Olhavan seudulle on rakennettu tuulivoimaa ja näiden verotulot menee Iin kuntakeskuksen kehittämiseen. Miksei näistä pientä osaa voida käyttää Olhavan ja Olhavan koulun hyväksi, kun olhavalaiset saavat kärsiä haitat. Sama kohtalo näyttää olevan kuivaniemeläisillä.

Olhavassa 21.9.2023 Heikki ja Raija Lahdenperä